

Slovo k povzbuzení na čtvrtek 26. března 2020...
Biblická čtení: Ex 32,7-14; Ž 106; Jan 5,31-47

Milé sestry, milí bratři,

po včerejší slavnosti Zvěstování Páně se dnes zase vracíme ke všednodenním biblickým úryvkům. Přečteme-li si ty dnešní jeden po druhém, možná nás napadne, jak spolu vlastně souvisí, proč dnes máme před sebou zrovna tyto dva (v postní době se při mši svaté nečte z jednotlivých biblických knih na pokračování, ale čtení mají vybrána tak, aby spolu aspoň nějak tematicky souvisela, a tak nás postupně provázela postní dobou stále opakující a různě obměňující velká postní témata) a jak se navíc ta dnešní čtení dotýkají základních postních témat (jakými jsou půst, almužna, modlitba, obrácení).

První čtení z knihy Exodus nás dnes duchovně přeneslo na horu Sinaj. Mojžíš tam je již čtyřicet dní, dostává od Hospodina Desku Zákona, Desatero, Izraelitům pod horou se tato doba zdá příliš dlouhá, a proto přimějí Aróna, aby jim zhotovil zlaté tele jako zpodobení Hospodina, který je vyvedl z egyptské země. Mojžíš to neví, sděluje mu to sám Bůh, zároveň s ohromující nabídkou: „je vyhubím, z tebe však udělám veliký národ“. Větší nabídku snad ani dostat nemohl. Vždyť mu Bůh nyní nabízí, že se může stát novým Abrahámem, praotcem nového Božího lidu. Mojžíš však odolá, Boží nabídku tohoto typu nepřijme, protože mu je jasné, že přijetí by znamenalo zkázu Izraele. Naopak prosí Hospodina o slitování: „upust' od svého planoucího hněvu, slituj se nad svým lidem, jemuž hrozí zkáza.“

V evangeliu čteme druhou část Ježíšovy řeči o jeho vlastním poslání a vztahu s Otcem, tak jak nám ji v páté kapitole svého evangelia zaznamenal svatý Jan (který ostatně zaznamenal ve svém sepsání vícero těchto velkých Kristových řečí). V závěru úryvku zazněla velmi výrazná Kristova slova: „jak vy můžete uvěřit, když oslavujete sebe navzájem, ale nehledáte slávu jen od samotného Boha?“ Slova byla nejprve adresována Ježíšovým židovským posluchačům, kteří v něj nechtěli uvěřit, ani když byli svědky zjevného zázraku (uzdravení chromého u rybníka Bethzatha, jak jsme četli předevčírem). Jako součást Božího slova jsou ale adresována i nám všem a jsou stále aktuální, ba možná ještě aktuálnější než v době Ježíšově. Vždyť co je mnohdy větším důvodem nevíry v Boha než právě hledání vlastní slávy, vlastního oslavení, sebezbožštění, tedy když člověk sám sobě přisoudí to, co přísluší Bohu? Ne nadarmo někteří staří církevní otcové řadili touhu po prázdné slávě mezi sedm hlavních (kořenných) hříchů.

Nejde ale jen o neuvěření v Boha, potažmo v Pána Ježíše. Člověk hledající svou vlastní slávu, která je ve srovnání s tou Boží vždycky prázdná, v posledku není schopen přijmout za své a žít, k čemu ho víra v Boha vede a zavazuje: k lásce nehledající sebe, k oběti, milosrdenství, spravedlnosti za všech okolností, věrnosti, čistému srdci a tak dále. To vše přeci jsou ideály, které se přímo přiči hledání vlastní slávy, člověk hledající jen svou vlastní slávu není povětšinou schopen skutečně milovat jiného než sebe. V konkrétní situaci pak ani nedokáže jednat na základě víry, že láska, oběť, milosrdenství, spravedlnost, věrnost či čistota jsou v dané situaci větší než třeba vlastní popularita, zisk, mocenský vzestup, záchrana sebe samého či chvilkové potěšení. Člověk oslněný sám sebou není totiž povětšinou schopen toho nejdůležitějšího, sebeobětování. Ve svých vlastních očích je tím nejdůležitějším a nejnepostradatelnějším, a proto neudělá nikdy to, co udělal Mojžíš.

V tomto momentu se obě čtení propojují a k tomu i velmi dobře zapadají do postních témat. Nehledat slávu svou ale slávu Boží, slávu Kristovu (tedy slávu Dobru), která na zemi snad nejvíce ze všeho září právě ze dobrých skutků víry, lásky, oběti, věrnosti či milosrdenství, je předpokladem schopnosti skutečných skutků tohoto typu. A tak možná právě v proměně základní touhy – toužit ne po své slávě ale po slávě Boží – spočívá jeden z nejzásadnějších rozměrů našeho postního obrácení. Zkusme se nad tím zastavit, zvláště ve chvílích, kdy mnozí

nyní máme k zastavení – nedobrovolně – více času. Ostatně i celá nastalá situace nás vybízí k určité reflexi: o co, o jakou slávu nám v životě vlastně jde?